

Центр соціальних досліджень “СОФІЯ”

*Тел. (044) 499-20-47,
Тел./факс (044) 499-20-46
e-mail: ustas@sofia.com.ua,
<http://www.sofia.com.ua>*

Результати дослідження будуть представлені на сайті
ЦСД „Софія” (<http://www.sofia.com.ua/page3.html>)

Результати соціологічного дослідження “Оцінка роботи влади в умовах кризи. Рейтинги електоральної підтримки політичних партій та претендентів на посаду Президента”

Центр соціальних досліджень “Софія” з 3 по 12 лютого 2009 р. провів опитування дорослого населення України. Опитування проводилося у всіх областях, АР Крим, містах Київ і Севастополь (загалом у 130 населених пунктах). Всього було опитано 2018 респондентів віком від 18 років і старше. Вибірка опитування репрезентує доросле населення України за основними соціально-демографічними ознаками (стать, вік, тип населеного пункту та регіон проживання). Метод проведення опитування – інтерв'ю «віч-на-віч» за місцем проживання респондента (на дому). Статистична похибка не перевищує 2,2%.

17 лютого 2009 р.

Основні результати опитування *(повні формулювання питань та одномірні розподіли відповідей на питання див. у кінці прес-релізу)*

Оцінка ситуації в країні

Економічна ситуація викликає надзвичайне занепокоєння в українських громадян. На сьогодні майже всі (95,6%) опитані характеризують економічну ситуацію як „погану” або „скоріше погану, ніж добру”. Причому однозначно „поганою” економічну ситуацію вважають 62,7% респондентів. „Доброю” або „скоріше доброю, ніж поганою” вважають економічну ситуацію лише 3,2% респондентів. (Не визначилися з відповіддю – 1,2%).

Переважна більшість опитаних оцінюють теперішню політичну ситуацію як „гостру, конфліктну” (вказали 44,2% респондентів) або як „вибухонебезпечну” (22,0%). Значна частина (30,9%) респондентів характеризує ситуацію як „напружену”. І лише 0,9% опитаних вважають політичну ситуацію „спокійною, благополучною”. (Ще 2,0% не визначилися з відповіддю).

Переважна більшість (85,8%) опитаних вважає: все, що відбувається сьогодні в Україні, йде у неправильному напрямі. Лише 6,7% опитаних схильні думати, що все йде у правильному напрямі. (Не визначилися з відповіддю – 7,5%).

Масові настрої швидко радикалізуються. Більшість (56,1%) опитаних дотримується думки, що українське суспільство зараз найбільше потребує кардинальних змін і, насамперед, - зміни політичного керівництва. Тих, хто вважає, що суспільство сьогодні потребує стабільності, - значно менше (38,7%). (Не визначилися з відповіддю – 7,5%).

Оцінка діяльності влади

Президент України. Продовжує погіршуватися оцінка роботи В.Ющенка на посаді Президента України. На сьогодні діяльність В.Ющенка оцінюють „позитивно” або „скоріше позитивно” 7,2% опитаних, а „негативно” або „скоріше негативно” – 89,7%. (У грудні аналогічні показники становили відповідно 10,7 та 86,0%).

Верховна Рада. Роботу Верховної Ради України „позитивно” або „скоріше позитивно” оцінює лише 7,8% опитаних, а тою чи іншою мірою негативно – 88,2%.

Кабінет Міністрів. „Позитивно” або „скоріше позитивно” оцінюють діяльність уряду 12,8% респондентів, а тою чи іншою мірою негативно – 83,5%.

Переважно негативно сприймається діяльність Юлії Тимошенко на посаді Прем'єр-міністра України. Причому оцінка її роботи має тенденцію до погіршення. Зараз діяльність Ю.Тимошенко „позитивно” або „скоріше позитивно” оцінюють 21,3% респондентів (у грудні – 23,3%), а тою чи іншою мірою негативно – 75,2% (у грудні – 73,2%).

Дві третини (66,2%) опитаних вважають, що БЮТ, Блок «Наша Україна» та Блок Литвина, які входять до складу парламентська коаліції не здатні ефективно співпрацювати та узгоджено голосувати. Тільки п'ята частина (20,4%) респондентів схильна думати, що ці фракції здатні ефективно співпрацювати та узгоджено голосувати. (Не визначилися з відповіддю – 13,4%).

Більшість (63,8%) опитаних вважають, що теперішня коаліція через нетривалий час (через кілька місяців) розпадеться. Тільки 19,0% респондентів поділяють думку, що коаліція проіснує тривалий час (не менше року). (Не визначилися з відповіддю – 17,2%).

Переважна більшість (77,7%) опитаних тою чи іншою мірою незадоволені економічною політикою, яку проводить уряд Ю.Тимошенко. „Повністю задоволені” або „скоріше задоволені” економічною політикою Кабінету Міністрів – 18,5% респондентів. (Не визначилися з відповіддю – 3,8%).

Переважна більшість (71,8%) опитаних вважають, що нинішній уряд не здатний вивести економіку з кризи та змінити ситуацію в країні на краще. Протилежної думки дотримується 18,1% респондентів. (Не визначилися з відповіддю – 10,1%).

Більшість (59,1%) опитаних вважають, що переговори з російською стороною про поставки газу в цілому були неуспішними, а договір був підписаний на не вигідних для України умовах. Тільки 17,7% респондентів дотримуються думки, що переговори в цілому пройшли успішно, а договір про поставки газу був підписаний на вигідних умовах. (Не визначилися з відповіддю – 17,2%, висловили особливу точку зору – 6,0%).

Більшість (60,1%) опитаних вважають, що під час переговорів з Росією про умови поставок газу на позицію української сторони впливав корисливий інтерес деяких українських посадових осіб. Тільки чверть (24,1%) респондентів дотримується думки, що українська сторона на переговорах відстоювала винятково національні інтереси. (Не визначилися з відповіддю – 15,8%).

Українські громадяни схильні скептично оцінювати досягнуті газові домовленості з Росією з точки зору їх довгостроковості. Більшість (59,0%) опитаних вважає, що на сьогодні досягнута лише тимчасова угода, а схема поставок газу та принцип формування ціни будуть неодноразово переглядатися. Набагато менше (21,2%) тих, хто розглядає досягнуту угоду як довгострокову. (Не визначилися з відповіддю – 19,8%).

Громадяни досить критично оцінюють наслідки підвищення цін на газ для української економіки. Дві третини (64,3%) опитаних дотримуються думки, що економіка України істотно постраждає, а витрати громадян значно зростуть. Чверть (25,9%) респондентів дещо стримані в оцінках: вони вважають, що будуть певні труднощі, але серйозних наслідків для економіки країни вони не матимуть. Оптимістично налаштовані лише 5,0% опитаних, які висловили думку, що підвищення цін на газ врешті-решт піде лише на користь економіці України. (Не визначилися з відповіддю – 4,8%).

Більшість (59,1%) опитаних вважають, що діяльність Ю.Тимошенко спрямована в першу чергу на захист власних інтересів та інтересів свого оточення. Ще 4,2% респондентів дотримуються точки зору, що її діяльність спрямована насамперед на захист інтересів іноземних держав. І тільки чверть (23,9%) опитаних схильні думати, що діяльність Ю.Тимошенко спрямована передусім на захист національних інтересів. (Не визначилися з відповіддю – 12,8%).

Зрештою більшість (54,6%) опитаних тою чи іншою мірою підтримують пропозицію Партії регіонів відправити уряд Ю.Тимошенко у відставку за неефективну роботу. „Однозначно не підтримують” або „скоріше не підтримують” таку пропозицію – 37,1% респондентів. (Не визначилися з відповіддю – 8,3%).

Електоральні орієнтації

Практично половина (48,1%) опитаних вважає, що В.Ющенко треба усунути від влади та провести позачергові президентські вибори. Водночас, значна частина (39,7%) респондентів схильна вважати, що В.Ющенко має залишитися на своїй посаді до кінця встановленого терміну. (Не визначилися з відповіддю – 12,2%).

Значна частина (38,0%) опитаних „однозначно позитивно” або „скоріше позитивно” ставляться до ідеї проведення позачергових виборів з метою оновлення влади. Тою чи іншою мірою негативно сприймають ідею позачергових виборів – 52,5% респондентів. (Не визначилися з відповіддю – 9,5%).

Найбільше прихильників проведення одночасних парламентських та президентських вибори: серед всіх опитаних за це виступають 26,8% респондентів, а серед прихильників оновлення влади шляхом позачергових виборів таких майже три чверті (70,7%).

Якби найближчим часом відбувалися вибори до Верховної Ради, то найкращі шанси потрапити до парламенту мали б Партія регіонів, Блок Юлії Тимошенко, Блок Арсенія Яценюка, КПУ та Блок Литвина. Серед усіх опитаних за Партію регіонів готові проголосувати 25,8% респондентів, за Блок Юлії Тимошенко - 15,6%, за Блок Арсенія Яценюка – 10,4%, за КПУ – 5,5%, за Блок Литвина – 5,3%. Певні шанси має також Народний союз „Наша Україна” (2,7%). Інші партії мають менше 2% прихильників (у кожному окремому випадку).

Якщо порівнювати дані лютневого опитування з результатами опитування, проведеного ЦСД „Софія” у грудні 2008 р., то передусім слід відзначити зростання електорального рейтингу опозиційної Партії регіонів (з 19,9% у грудні до 25,8% у лютому), а також гіпотетичного Блока Арсенія Яценюка (з 4,6% у грудні до 10,4% у лютому). Дещо знизився рейтинг Блоку Юлії Тимошенко (з 16,9% до 15,6%), однак ця різниця – в межах статистичної похибки.

Якби найближчим часом відбулися президентські вибори, то за В.Януковича проголосували б 24,2% опитаних, за Ю.Тимошенко – 15,3%, за А.Яценюка – 11,8%, за В.Литвина – 5,2%, за П.Симоненка – 4,6%, за В.Ющенко – 3,0%, за Н.Вітренко – 1,2%, за Анатолія Гриценка – 1,0%, за Леоніда Черновецького – 0,6%.

Якщо порівнювати дані лютневого опитування з результатами опитування, проведеного ЦСД „Софія” у грудні 2008 р., то передусім слід відзначити зростання електорального рейтингу В.Януковича (з 20,9% у грудні до 24,2% у лютому), а також А.Яценюка (з 6,3% у грудні до 11,8% у лютому). Дещо знизився президентський рейтинг Юлії Тимошенко (з 17,7% до 15,3%) і ця різниця – статистично значуща.

Якби до другого туру президентських виборів вийшли Юлія Тимошенко та Віктор Янукович, то кращі шанси перемогти мав би В.Янукович. За нього готові проголосувати 35,0% опитаних, а за Ю.Тимошенко – 26,0%. У грудні 2008 р. за даними ЦСД „Софія” аналогічний показник В.Януковича становив 31,7%, а показник Ю.Тимошенко – 27,5%. Таким чином, розрив між показниками електоральної підтримки цих політиків помітно зріс.

Слід відзначити, що у масових настроях набув поширення запит на „сильну руку”. Переважна більшість (80,2%) опитаних тою чи іншою мірою погоджується з думкою, що зараз країні потрібна «сильна рука», вольовий керівник, наділений широкими повноваженнями, який вживатиме надзвичайні заходи в економіці. „Зовсім не згодні” або „скоріше не згодні” з такою точкою зору – лише 11,2% респондентів. (Не визначилися з відповіддю – 8,6%).

Одномірні розподіли відповідей на питання, %

Як Ви оцінили б нинішню економічну ситуацію в Україні?

Добра	0,1
Скоріше добра, ніж погана	3,1
Скоріше погана, ніж добра	32,9
Погана	62,7
Важко відповісти	1,2

Як Ви оцінили б нинішню політичну ситуацію в Україні?

Спокійна, благополучна	0,9
Напружена	30,9
Гостра, конфліктна	44,2
Вибухонебезпечна	22,0
Важко відповісти	2,0

Як Ви вважаєте, у цілому все, що відбувається сьогодні в Україні, йде в правильному чи неправильному напрямі?

У правильному напрямі	6,7
У неправильному напрямі	85,8
Важко відповісти	7,5

Як Ви вважаєте, чого зараз найбільше потребує українське суспільство?

Стабільності	38,7
Кардинальних змін і, насамперед, - зміни політичного керівництва	56,1
Важко відповісти	5,2

Як Ви оцінюєте роботу...

	Позитивно	Скоріше позитивно	Скоріше негативно	Негативно	Важко відповісти
Верховної Ради України	0,9	6,9	25,5	62,7	4,0
Уряду (Кабінету Міністрів)	1,8	11,0	22,1	61,4	3,7
Віктора Ющенка на посаді Президента України	1,3	5,9	17,2	72,5	3,1
Юлії Тимошенко на посаді Прем'єр-міністра України	5,6	15,7	18,5	56,7	3,5

Як Ви вважаєте, наскільки дієздатною є парламентська коаліція у складі БЮТ, Блоку «Наша Україна» та Блоку Литвина?

Ці фракції здатні ефективно співпрацювати та узгоджено голосувати	20,4
Ці фракції не здатні ефективно співпрацювати та узгоджено голосувати	66,2
Важко відповісти	13,4

Як Ви вважаєте, наскільки стабільною буде парламентська коаліція за участю Блоку Юлії Тимошенко, Блоку «Наша Україна» та Блоку Литвина?

Коаліція проіснує тривалий час (не менше року)	19,0
Коаліція через нетривалий час (через кілька місяців) розпадеться	63,8
Важко відповісти	17,2

Наскільки Ви задоволені економічною політикою, яку проводить уряд Ю.Тимошенко?

Повністю задоволений	2,8
Скоріше задоволений	15,7
Скоріше незадоволений	32,8
Зовсім незадоволений	44,9
Важко відповісти	3,8

Як Ви вважаєте, чи здатний нинішній уряд вивести економіку з кризи та змінити ситуацію в країні на краще?

Так, здатний	18,1
Ні, не здатний	71,8
Важко відповісти	10,1

Як Ви оцінили б підсумкові угоди про поставки газу в Україну?

Переговори з російською стороною в цілому пройшли успішно, а договір про поставки газу був підписаний на вигідних для України умовах	17,7
Переговори з російською стороною в цілому були неуспішними, а договір про поставки газу був підписаний на невикладних для України умовах	59,1
Інше	6,0
Важко відповісти	17,2

Як Ви вважаєте, під час переговорів з Росією про умови поставок газу українська сторона відстоювала винятково національні інтереси чи на її позицію впливав корисливий інтерес деяких українських посадових осіб?

Українська сторона на переговорах відстоювала винятково національні інтереси	24,1
На позицію української сторони впливав корисливий інтерес деяких посадових осіб	60,1
Важко відповісти	15,8

Як Ви вважаєте, наскільки довгостроковою буде підписана угода між Україною та Росією про поставки газу?

Досягнута угода буде довгостроковою	21,2
Досягнута лише тимчасова угода, схема поставок газу та принцип формування ціни будуть неодноразово переглядатися	59,0
Важко відповісти	19,8

Якими, на Ваш погляд, будуть наслідки підвищення цін на газ для української економіки?

Економіка України істотно постраждає, а витрати громадян значно зростуть	64,3
Будуть певні труднощі, але серйозних наслідків для економіки країни вони не матимуть	25,9
Врешті-решт це піде лише на користь економіці України	5,0
Важко відповісти	4,8

Як Ви вважаєте, на що спрямована діяльність Ю.Тимошенко в першу чергу?

На захист національних інтересів	23,9
На захист власних інтересів та інтересів свого оточення	59,1
На захист інтересів іноземних держав	4,2
Важко відповісти	12,8

Партія регіонів звинувачує Юлію Тимошенко в тому, що вона приховує правду про реальний стан справ в економіці та загрозу економічної катастрофи. Якщо ці звинувачення підтвердяться, як Ви вважаєте, яке покарання має дістати Ю.Тимошенко?

Ю.Тимошенко повинна подати у відставку з посади Прем'єр-міністра України	38,6
Ю.Тимошенко повинна бути притягнута до кримінальної відповідальності	24,7
Ю.Тимошенко не можна карати, оскільки вона прагнула не допустити паніки серед населення	22,6
Важко відповісти	14,1

Партія регіонів вважає, що уряд Ю.Тимошенко потрібно відправити у відставку за неефективну роботу. Чи підтримуєте Ви таку пропозицію?

Однозначно підтримую	30,9
Скоріше підтримую	23,7
Скоріше не підтримую	21,0
Однозначно не підтримую	16,1
Важко відповісти	8,3

Деякі політичні сили мають намір ініціювати процедуру усунення Президента В.Ющенка від влади (імпічмент) і провести позачергові президентські вибори. Як Ви вважаєте, наскільки це доцільно?

Це недоцільно, В.Ющенко має залишитися на своїй посаді до кінця встановленого терміну	39,7
Це доцільно, В.Ющенка треба усунути від влади й провести позачергові президентські вибори	48,1
Важко відповісти	12,2

Як Ви ставитеся до ідеї проведення позачергових виборів з метою оновлення влади?

Однозначно позитивно	18,1
Скоріше позитивно	19,9
Скоріше негативно	29,0
Однозначно негативно	23,5
Важко відповісти	9,5

Які позачергові вибори варто провести?

	<i>Серед усіх опитаних</i>	<i>Серед респондентів, схвалюють ідею позачергових виборів</i>
Позачергові президентські вибори	7,4	19,4
Позачергові парламентські вибори	2,5	6,5
Одночасно позачергові парламентські та президентські вибори	26,8	70,7
Важко відповісти	1,3	3,4
<i>Питання не ставилося</i>	62,0	

Якби найближчої неділі відбувалися президентські вибори або вибори до Верховної Ради України, чи брали б Ви участь у голосуванні?

Обов'язково (напевно) брав би участь у голосуванні	37,7
Скоріше брав би участь у голосуванні	29,0
Скоріше не брав би участі у голосуванні	10,0
Не брав би участі у голосуванні	15,8
Важко відповісти	7,5

Якби в найближчій неділі відбувались вибори до Верховної Ради України, а в бюлетень були включені зазначені партії та блоки, за яку партію або блок Ви проголосували б?

Партія регіонів (лідер – В.Янукович)	25,8
Блок Юлії Тимошенко (лідер - Ю.Тимошенко)	15,6
Блок Арсенія Яценюка (лідер - А.Яценюк)	10,4
Комуністична партія України (лідер - П.Симоненко)	5,5
Блок Володимира Литвина (лідер - В.Литвин)	5,3
Народний союз «Наша Україна» (лідери – В.Ющенко, В.Кириленко)	2,7
Блок Віталія Кличка (лідер - В.Кличко)	1,6
Всеукраїнське об'єднання «Свобода» (лідер - О.Тягнибок)	1,3
Прогресивна соціалістична партія України (лідер - Н. Вітренко)	1,3
Блок Анатолія Гриценка (лідер – А.Гриценко)	1,0
«Народна самооборона» (лідер – Ю.Луценко)	0,9
Соціалістична партія України (лідер - О. Мороз)	0,7
Блок Леоніда Черновецького (лідер - Л.Черновецький)	0,6
Партія «Єдиний Центр» (лідер – І.Кріль)	0,0
Інша партія	1,5
Не підтримав би жодну з партій (проголосував би проти всіх)	5,9
Важко відповісти	5,9
Не брав би участі у виборах	14,0

Якби найближчій неділі відбувалися президентські вибори, а в бюлетень були включені зазначені кандидати, за кого з них Ви проголосували б?

Віктор Янукович	24,2
Юлія Тимошенко	15,3
Арсеній Яценюк	11,8
Володимир Литвин	5,2
Петро Симоненко	4,6
Віктор Ющенко	3,0
Наталія Вітренко	1,2
Анатолій Гриценко	1,0
Леонід Черновецький	0,6
Інший кандидат	4,3
Не підтримав би жодного з кандидатів (проголосував би проти всіх)	7,9
Важко відповісти	8,1
Не брав би участі у виборах	12,8

Якби до другого туру президентських виборів вийшли Юлія Тимошенко та Віктор Янукович, за кого з них Ви проголосували б?

За Віктора Януковича	35,0
За Юлію Тимошенко	26,0
Не підтримав би жодного з кандидатів (проголосував би проти всіх)	21,1
Важко відповісти	4,6
Не брав би участі у виборах	13,3

Дехто вважає, що зараз країні потрібна «сильна рука», вольовий керівник, наділений широкими повноваженнями, який вживатиме надзвичайні заходи в економіці. Чи згодні Ви з такою точкою зору?

Повністю згодний	45,6
Скоріше згодний	34,6
Скоріше не згодний	8,2
Зовсім не згодний	3,0
Важко відповісти	8,6